

Analiza cytowań, dostęp do literatury

Biblioteka Politechniki Łódzkiej uruchomiła w lutym 2013 r. dwa nowe kursy e-learningowe wspomagające codzienną pracę naukowo-badawczą i dydaktyczną Uczelni.

Cytowania i inne wyszukiwania

„Bibliometria” inaczej „Analiza bibliometryczna do robku naukowego” to kurs e-learningowy na platformie Moodle przeznaczony dla pracowników naukowo-dydaktycznych i doktorantów Politechniki Łódzkiej. Autorki obrały sobie za cel przedstawienie metod i narzędzi, które są wykorzystywane przy tworzeniu analizy cytowań publikacji naukowych z zastosowaniem baz zalecanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego: Web of Science (WOS) oraz Scopus. Dodatkowo zaprezentowano informacje dotyczące oznaczania indeksu Hirscha, ustalania wskaźnika impact factor (IF) oraz kwartyłu dla publikacji, które ukazały się w czasopismach naukowych. Uzupełnienie treści kursu stanowią informacje o tzw. liście filadelfijskiej oraz wykaz czasopism punktowanych MNiSW.

Kurs „Bibliometria” składa się sześciu modułów:

- Informacje wstępne,
- Web of Science,
- Scopus,
- Journal Citation Reports,
- Lista filadelfijska,
- Ujednolicony wykaz czasopism punktowanych MNiSW.

Metodologia analizy cytowań publikacji naukowych przedstawiona została w oparciu o dwa sposoby wyszukiwania w bazach WOS oraz Scopus – po autorze publikacji z afiliacją lub bez oraz od strony autora publikacji pracy cytowanej. W przykładowych analizach uwzględniono również ograniczenia czasowe, zapis nazwisk dwuczłonowych oraz znaków diakrytycznych. Wszystkie wyszukiwania zilustrowano przykładami. Ponadto zwrócono uwagę na różnice w obu bazach, które rzutują w późniejszym etapie na wyniki analiz cytowań publikacji.

Osobno omówione zostały zagadnienia dotyczące indeksu Hirscha – wyjaśniono pojęcia, sposób oznaczania indeksu, zwrócono uwagę na inne bazy, w których odnaleźć można ten współczynnik (w Google Scholar czy Publish or Perish).

Dopełnieniem tematyki tworzenia raportów cytowań są moduły poświęcone bazie Journal Citation

Reports (JCR), tzw. liście filadelfijskiej oraz czasopismom punktowanym MNiSW. Moduł JCR obejmuje tematykę wskaźnika impact factor – współczynnika wpływu czasopisma na środowisko naukowe, a także określenia kwartyłu czasopism naukowych. Lista filadelfijska zawiera informacje nt. sposobów wyszukiwania tytułów czasopism na liście (po pełnym tytule, słowie z tytułu czy numerze ISSN). Ostatnia część kursu prezentuje wykazy czasopism punktowanych MNiSW za lata 2009-2012.

„Literatura naukowa” – gdzie chcesz, kiedy chcesz

Pod skróconą nazwą: „Literatura naukowa” kryje się kurs „Metodologia i narzędzia do wyszukiwania literatury polskiej i zagranicznej wspierającej proces dydaktyczny i badania naukowe”. Jest on adresowany do studentów (szczególnie tych przystępujących do pisania prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich), doktorantów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych PŁ. Celem kursu jest ukształtowanie umiejętności wyszukiwania literatury w polskich i zagranicznych źródłach informacji naukowej, zgłębienie wiedzy w zakresie wyszukania relewantnej literatury, określenia stanu badań i wiedzy dla wybranej dziedziny nauki. Studenci mogą z niego skorzystać, by dowiedzieć się od jakich źródeł powinni rozpocząć wyszukiwanie literatury. Doktoranci i pracownicy mogą sprawdzić jak założyć alert, by informacje o nowych publikacjach z interesującej ich dziedzin czy tematów regularnie przychodziły na pocztę elektroniczną, czy też jak zapamiętać dobrze opracowane, długie i skomplikowane zapytanie, aby nie wpisywać go za każdym razem, gdy korzystają z ulubionego serwisu.

Kurs „Literatura naukowa” składa się z czterech modułów. Pierwszy moduł „Polskie źródła informacji. Ogólnodostępne katalogi polskie i zagraniczne” omawia katalogi bibliotek, ogólnodostępne bazy bibliograficzne i pełnotekstowe oraz zakupione przez Bibliotekę PŁ serwisy pełnotekstowe w języku polskim. W module drugim „Literatura zagraniczna – wielodziedzinowe źródła informacji” i trzecim „Literatura zagraniczna – dziedzinowe

Analiza cytowań...

► c.d. ze str. 51

źródła informacji” przedstawiono zagraniczne serwisy e-książek, e-czasopism i bazy danych (abstraktowych i faktograficznych) zakupione dla PŁ (łącznie ponad 60 źródeł). Nieco inny jest moduł czwarty „Narzędzia do zarządzania bibliografią załącznikową”, ponieważ omawia narzędzia wspomagające tworzenie opisów bibliograficznych w formie odwołań w tekście i bibliografii załącznikowej. Ta część kursu opracowana została głównie z myślą o osobach często publikujących, czyli pracownikach i doktorantach.

Wolność wyboru

Kursy: „Bibliometria” i „Literatura naukowa” znajdują się na platformie MOODLE w ramach Wirtualnego Kampusu Politechniki Łódzkiej (WIKAMP). Dostępne są

pod adresem <http://edu.p.lodz.pl>, w zakładce „Szkolenia”. Z kursów można skorzystać w dowolnym czasie – wystarczy raz się do nich zapisać, żeby podczas wyszukiwania cytowań czy literatury, a także w trakcie opracowywania publikacji naukowej skorzystać z podpowiedzi.

Przystąpienie do kursów do niczego nie zobowiązuje – ma być dodatkową formą pomocy i wsparcia, dostępną niezależnie od godzin pracy Biblioteki PŁ. Udział w kursach może zostać potwierdzony certyfikatem (wg indywidualnych zgłoszeń).

Zachęcamy zainteresowanych pracowników, doktorantów i studentów PŁ do korzystania z kursów e-learningowych, a także do korzystania z usług Biblioteki PŁ.

Więcej informacji można uzyskać pisząc na adres: oin@lib.p.lodz.pl.

■ Izabela Szmidt, Izabela Gajda
Biblioteka PŁ